

Definitieve bevindingen inzake het ambtshalve onderzoek naar cameratoezicht op het bedrijventerrein Vianen

1. Inleiding

In het kader van zijn toezichthoudende taak heeft het College bescherming persoonsgegevens (CBP) bij de Stichting Beveiliging Bedrijventerrein Vianen (hierna: SBBV) en de gemeente Vianen onderzocht of voldaan is aan de proportionaliteits- en subsidiariteitsvereisten ten aanzien van de geplaatste camera's op het bedrijventerrein Vianen, bestaande uit de bedrijventerreinen De Hagen en De Biezen. Alvorens deze vraag te beantwoorden is het van belang om vast te stellen welke partij de verantwoordelijke is in de zin van de Wet bescherming persoonsgegevens (Wbp) voor het cameratoezicht op het bedrijventerrein, omdat dan bepaald kan worden welk wettelijk regime van toepassing is. Daarnaast is onderzocht of voldaan is aan de bepalingen inzake de rechten van betrokkenen conform de Wbp.

2. Conclusies

Naar aanleiding van het verrichte ambtshalve onderzoek - bestaande uit een tweetal vragenrondes, een bezoek aan het bedrijventerrein Vianen en de reactie op de voorlopige bevindingen van de SBBV en de gemeente Vianen - concludeert het College bescherming persoonsgegevens (CBP) dat:

1. a) de SBBV primair verantwoordelijk is voor het cameratoezicht op het bedrijventerrein Vianen, omdat dit cameratoezicht uitsluitend is ingesteld met het doel om personen, gebouwen, terreinen, zaken en productieprocessen te beveiligen die zijn toevertrouwd aan de zorg van de SBBV conform de Wbp en artikel 38 van het Vrijstellingsbesluit (VB) (zie verder onder 4a van het rapport);
b) ook onder dit wettelijke regime de gemeente Vianen zich niet kan onttrekken aan de verantwoordelijkheid voor de delen van de openbare ruimte die in beeld worden gebracht en de met slagbomen afgesloten openbare wegen. In de onderzochte situatie lijken er voldoende waarborgen getroffen te zijn door de gemeente Vianen, onder meer omdat deze verantwoordelijkheid een schriftelijke basis heeft gekregen in artikel 5 van de statuten van de SBBV (zie verder onder 4a van het rapport);
2. er geen aanwijzingen zijn gevonden dat de SBBV in strijd handelt met de proportionaliteits- en subsidiariteitsvereisten van de Wbp en artikel 38 VB (zie verder onder 4b van het rapport);
3. de SBBV het inzagerecht, zoals bedoeld in artikel 35 Wbp, onjuist interpreteert en daarmee in strijd handelt met artikel 35 Wbp (zie verder onder 4c van het rapport).

3. Verloop onderzoek

Het CBP heeft een klacht over cameratoezicht op een bedrijventerrein in Vianen ontvangen van de advocaat van X en Y. Op 16 april 2009 is het CBP het ambtshalve onderzoek gestart en heeft daartoe de SBBV en de gemeente Vianen een aantal vragen voorgelegd. De antwoorden van de SBBV en de gemeente Vianen zijn respectievelijk op 15 en 25 mei 2009 binnengekomen, waarbij de gemeente Vianen voor een groot deel van zijn antwoorden heeft verwezen naar de antwoorden van de SBBV.

Op 12 juni 2009 heeft het CBP nadere vragen gesteld aan zowel de SBBV als de gemeente Vianen. De SBBV en de gemeente Vianen hebben het CBP voorzien van een gezamenlijk antwoord op 23 juni 2009.

Op 30 juni 2009 heeft het CBP een bezoek gebracht aan het politiebureau Vianen, waar de uitkijkterminal van de camera's van het bedrijventerrein Vianen zich bevindt. Dit bezoek had primair tot doel om diverse camerabeelden van het bedrijventerrein Vianen uit te kijken en een kopie van het beeldmateriaal hiervan mee te nemen. Verder had het bezoek tot doel om een

descente uit te voeren op het bedrijventerrein Vianen. Tenslotte is van de gelegenheid gebruik gemaakt om de reeds gestelde vragen te laten toelichten door (directeur SBBV), (medewerker gemeente Vianen), (politie wijkteam Vianen) en (installateur camera's).

Per brief van 1 juli 2009 heeft het CBP de SBBV verzocht om een kopie van het beeldmateriaal na te sturen. Deze kopieën heeft het CBP op 8 juli 2009 ontvangen.

Op 14 juli 2009 heeft het CBP aan de SBBV en de gemeente Vianen de voorlopige bevindingen van het onderzoek toegezonden. De SBBV en de gemeente Vianen hebben hierop met een gezamenlijke brief van 20 augustus 2009 gereageerd. Naar aanleiding van deze reactie zijn de bevindingen op enkele punten aangepast.

4. Bevindingen

a. Verantwoordelijkheid

In dit kader is het van belang om te onderkennen dat er in beginsel drie soorten cameratoezicht zijn, waarbij het afhankelijk is van het doel welke partij verantwoordelijk is voor het cameratoezicht. Het gaat om de volgende soorten cameratoezicht:

- I. cameratoezicht met als doel het voorkomen van openbare orde problemen conform artikel 151c van de Gemeentewet (verantwoordelijkheid gemeente);
- II. cameratoezicht met als doel de beveiliging van personen, gebouwen, terreinen, zaken en productieprocessen conform de Wbp en artikel 38 VB (verantwoordelijkheid particulieren);
- III. cameratoezicht dat is ingesteld door een samenwerkingsvorm tussen de gemeente, andere publieke en particuliere partijen waarbij het afhankelijk is van het doel van het cameratoezicht wie de verantwoordelijkheid heeft.

Motivering SBBV en gemeente Vianen

De SBBV en de gemeente Vianen gaven schriftelijk op respectievelijk 14 en 25 mei 2009 aan dat de SBBV verantwoordelijk is voor het cameratoezicht op het bedrijventerrein Vianen. Er werd door beide partijen als reden gegeven dat er geen besluit in de zin van artikel 151c Gemeentewet is genomen, omdat het doel van het cameratoezicht niet de openbare orde betreft, maar uitsluitend de beveiliging van private eigendommen conform de Wbp en artikel 38 VB. Op onderdelen is er toch de indruk gewekt dat de camera's ook zijn opgehangen ter voorkoming van problemen in de openbare orde. Daarom is het CBP in de voorlopige bevindingen tot de conclusie gekomen dat er sprake is van een samenwerkingsvorm, waarbij het regime van artikel 151c Gemeentewet geldend is en de gemeente dus verantwoordelijk zou moeten zijn. De SBBV en de gemeente Vianen hebben echter per brief van 20 augustus 2009 expliciet te kennen gegeven dat dit cameratoezicht buiten de reikwijdte van artikel 151c Gemeentewet valt, omdat er geen sprake is van wanordelijkheden die de openbare orde verstoren, zoals samenscholing, geluidsoverlast, scheld- en vechtpartijen, bedreigende taal en vandalisme.

Conclusie

Uitgaande van de lezing van 20 augustus 2009 waarbij het cameratoezicht uitsluitend is ingesteld ter beveiliging van personen, gebouwen, terreinen, zaken en productieprocessen, is het regime van de Wbp en artikel 38 VB van toepassing op het door een samenwerkingsvorm ingestelde cameratoezicht. De verantwoordelijkheid in de zin van de Wbp voor het cameratoezicht op het bedrijventerrein kan dan toebedeeld worden aan de SBBV. Het is correct dat de SBBV en de gemeente Vianen stellen dat de Wbp in samenhang gelezen met artikel 38 VB toestaat dat er indien dit onvermijdelijk is delen van de openbare weg in beeld gebracht mogen worden.

Het CBP is echter wel van oordeel dat ook onder het Wbp-regime de gemeente Vianen zich niet kan onttrekken aan haar verantwoordelijkheid indien bij het cameratoezicht delen van de openbare ruimte in beeld worden gebracht en de met slagbomen afgesloten openbare wegen.

Gezien deze gemeentelijke verantwoordelijkheid stelt het CBP vast dat de verantwoordelijkheid over de met slagboom afgesloten openbare wegen bij de gemeente gelaten moet worden. Nu de gemeente een vaste deelnemer is bij overleggen van SBBV én onderdeel van het SBBV-bestuur is, lijkt dit voldoende te zijn gewaarborgd. Deze gemeentelijke invloed is bovendien schriftelijk, in artikel 5 van de statuten, vastgelegd.

Nu hier geen sprake is van cameratoezicht in het kader van de openbare orde is het raadzaam dat de SBBV het publiek-private-samenwerkingsoverleg een andere naam (dan PPS) geeft, omdat dit tot onduidelijkheid kan leiden voor buitenstaanders.

b. Noodzakelijkheid: proportionaliteits- en subsidiariteitsvereisten

Een belangrijke voorwaarde voor een rechtmatige grondslag voor de gegevensverwerking bij cameratoezicht is de noodzakelijkheid van het verwerken van de betreffende persoonsgegevens. Deze voorwaarde geldt voor alle onder 4a genoemde vormen van cameratoezicht (zie pagina 2 van dit rapport). De noodzaak wordt getoetst met behulp van de vraag of het inzetten van cameratoezicht proportioneel en subsidiair is.¹

Bij het proportionaliteitsvereiste is het noodzakelijk dat er sprake is van een evenwichtige verhouding tussen het doel en middel, anders gezegd: rechtvaardigen de (omvang van de) criminaliteit, de (on-) veiligheid en/of overlast de inzet van cameratoezicht. Bij het subsidiariteitsvereiste is het noodzakelijk dat moet zijn nagegaan of het beoogde doel ook met minder ingrijpende middelen kan worden bereikt. In dit geval moet worden beoordeeld of er niet teveel camera's zijn geplaatst, of er niet meer plaatsen en/of personen in beeld worden gebracht dan strikt noodzakelijk en van belang is of er sprake is van continu cameratoezicht of alleen gedurende bepaalde periodes.

Motivering SBBV

De SBBV heeft aangegeven dat er in nauw overleg met de bewoners van bedrijfswoningen gezocht is naar een passende locatie voor de slagbomen en camera's. De bewoners van deze bedrijfswoningen hebben bij de SBBV aangegeven dat ze deze veiligheidsmaatregelen als een gewenste ontwikkeling zien, omdat zij er ook baat bij hebben. Ook is in de beantwoording door de SBBV aangegeven dat de SBBV advies heeft gevraagd aan het Nationale Platform Criminaliteitsbeheersing en daarnaast een gespecialiseerd bureau een veiligheidsanalyse (met aandacht voor proportionaliteit en subsidiariteit) laten maken. Dit heeft geleid tot het in 2001 gerealiseerde pakket van maatregelen.

De SBBV heeft in de beantwoording voorts aangegeven dat het doel van het cameratoezicht op het bedrijventerrein Vianen is om na te kunnen gaan welke motorvoertuigen zich op het terrein bevonden voor, tijdens of na een alarmmelding. Uit de beantwoording van de SBBV is verder gebleken dat de locaties op het bedrijventerrein met cameratoezicht goede resultaten boeken. Het aantal inbraken en de criminaliteit nemen aanzienlijk af. De inbraken vinden voornamelijk plaats op de locaties waar nu nog geen cameratoezicht is, hetgeen ook de reden is dat het cameratoezicht op termijn uitgebreid wordt. In het maandelijks publiek-private-overleg, waar alle uitvoerende diensten van de SBBV aanwezig zijn, worden de criminaliteitscijfers besproken van de voorafgaande maand. Hierbij komen allerlei aspecten aan de orde. Niet alleen de camerabeveiliging, maar ook signaleringen over niet goed afgesloten ramen of mogelijk brandgevaarlijke situaties. De deelnemers van dit maandelijks overleg zijn: politie, brandweer, gemeente, hoofd surveillancedienst van de fysieke aansluitingen, directeur van het leveringsbedrijf van de fysieke aansluitingen en camera's en de directeur van de SBBV.

Tijdens het onderzoek ter plaatse aan het politiebureau Vianen en het bedrijventerrein Vianen is door het CBP het volgende waargenomen. De kentekencamera's filmen de kentekens van de

---

¹ Zie ook: Memorie van Toelichting bij artikel 8 Wbp, *Kamerstukken II 1997-98*, 25 892, nr. 3.

auto's (en geen personen), indien een auto op de detectielus voor de slagboom stilstaat. De overzichtscamera's filmen een deel van de weg (maximaal 30 meter) die naar de slagboom leidt. Op deze manier kan men zien hoeveel auto's zich op het tijdstip van het incident op de wegen bevonden om eventuele verbanden te kunnen leggen bij een incident. De beelden van de overzichtscamera's kunnen niet ingezoomd worden. Daarnaast zijn op deze beelden personen en/of kentekens van auto's niet te identificeren. Het uitkijken van de beelden kan alleen door politieambtenaren via de met inlogcode en wachtwoord beveiligde uitkijkterminal op het politiebureau Vianen. Live uitkijken van de camerabeelden kan in principe wel, maar in de praktijk gebeurt dat niet. De beelden worden ongezien opgeslagen op de harddiskrecorder, die in een bewaakte voetgangerskast op het bedrijventerrein staat. De beelden worden opgehaald via de uitkijkterminal van het politiebureau indien er sprake is van een incident.

Conclusie

Het CBP stelt op basis van het ambtshalve onderzoek vast dat de SBBV een adequate belangenafweging heeft gemaakt tussen de belangen van de ondernemers en de bewoners. Het CBP kan bovendien vaststellen dat de SBBV in de aan de CBP getoonde en uiteengezette werkwijze zorgvuldig omgaat met de opgeslagen camerabeelden. Daarnaast kan worden vastgesteld dat er niet teveel camera's zijn geplaatst en er niet meer plaatsen en/of personen in beeld worden gebracht dan strikt noodzakelijk. Ook is er geen sprake van continu cameratoezicht; er wordt alleen gedurende bepaalde periodes gefilmd.

Het CBP is op basis van het bovenstaande tot de conclusie gekomen dat er geen aanwijzingen zijn gevonden dat de SBBV in strijd handelt met de proportionaliteits- en subsidiariteitsvereisten van de Wbp en artikel 38 VB.

c. Rechten betrokkenen

Om controle op de verwerking van persoonsgegevens te kunnen uitoefenen worden aan de betrokkenen rechten toegekend. Betrokkenen hebben in beginsel recht op inzage, verbetering, aanvulling of afscherming van de hem betreffende persoonsgegevens, zie artikelen 35 en 36 Wbp. Het inzagerecht geeft een persoon die in beeld is gebracht, het recht inzage te vragen in die beelden. Een uitzondering op het inzagerecht (artikel 35 Wbp) kan gevonden worden in de artikelen 43 en 44 Wbp.

Zowel uit de beantwoording op 15 mei 2009 en 12 juni 2009 als uit het bezoek op 30 juni 2009 is gebleken dat er alleen inzage gegeven wordt op vordering van de Officier van Justitie en niet op verzoek van individuen. Een en ander betekent dat het inzagerecht onjuist wordt geïnterpreteerd. De betrokkene in de zin van de Wbp heeft het recht op inzage in de hem betreffende persoonsgegevens (en dus niet alleen op vordering van de Officier van Justitie), tenzij zich een uitzonderingsgrond uit de artikelen 43 en 44 Wbp voordoet.

In de reactie op de voorlopige bevindingen van de SBBV van 20 augustus 2009 heeft de SBBV aangegeven dat het inzagerecht voortaan conform artikel 35 Wbp geïnterpreteerd zal worden en dat niet enkel de Officier van Justitie deze gegevens kan vorderen. Hiertoe heeft de SBBV een protocol opgesteld.

Aangezien de bevindingen van het CBP betrekking hebben op de situatie zoals die op 30 juni 2009 bij het bedrijventerrein Vianen is aangetroffen, leidt de reactie van de SBBV op dit punt niet tot aanpassing van de bevindingen.

Conclusie

De SBBV interpreteert het inzagerecht, zoals bedoeld in artikel 35 Wbp, onjuist en handelt daarmee in strijd met artikel 35 Wbp.